

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym Odwoławczym, w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Olejnik

Sędziowie: SSO Anna Judejko /spr./

SSO Małgorzata Susmaga

Protokolant : protokolant Patrycja Rataj

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Agnieszki Hildebrandt

rozpoznawał sprawę **S. B. i K. S.**

oskarżonych o przestępstwa z art. 158 § 1 kk. i art. 288 § 1 kk. w zw. z art. 11 § 2 kk., art. 158 § 1 kk.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 6 listopada 2015r. w sprawie o sygnaturze VI K 1286/14

1. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. J. i adw. J. R. (1) kwoty po 516,60zł brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonym w postępowaniu odwoławczym;
3. zwalnia oskarżonych od zapłaty Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i od opłat za drugą instancję.

Anna Judejko Sławomir Olejnik Małgorzata Susmaga

UZASADNIENIE

Wyrokiem wydanym w dniu 6 listopada 2015 roku w sprawie o sygnaturze akt VI K 1286/14 Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu uznał **S. B.** za winnego przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. i wymierzył mu za ten czyn karę 10 pozbawienia wolności.

W punkcie 2. wyroku Sąd uznał **K. S.** za winną czynu z art. 158 § 1 k.k. wymierzając jej za ten czyn karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Nadto Sąd orzekł od oskarżonych na rzecz pokrzywdzonego P. W. nawiazki w kwocie po 300 zł.

W kolejnych punktach wyroku Sąd Rejonowy orzekł o kosztach obrony udzielonej oskarżonym oraz o kosztach postępowania.

Apelację od wskazanego wyżej wyroku wywiódł **obrońca oskarżonej K. S.**, który zarzucił orzeczeniu Sądu Rejonowego:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wydanego wyroku, tj. art. 5 § 2 k.p.k. poprzez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i rozstrzygnięcie nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonej;
2. rażąco niewspółmierność kary poprzez wymierzenie oskarżonej kary nieuwzględniającej dyrektyw wskazanych w art. 53 k.k.

Przy tak sformułowanych zarzutach skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej przez niego części poprzez uniewinnienie oskarżonej od popełnienia zarzucanego jej czynu oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów nieopłaconej obrony udzielonej oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Obrońca oskarżonego S. B. zaskarżając wyrok Sądu I instancji w części dotyczącej ww. w zakresie orzeczenia o karze zarzucił mu rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary, która nie uwzględnia stopnia winy ww. oraz faktu, że nie był on inicjatorem zdarzenia a w toku postępowania przyjął pozytywną postawę procesową, albowiem przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i nie podejmował jakichkolwiek prób utrudniania postępowania.

W związku z powyższym skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze poprzez wymierzenie oskarżonemu kary w wymiarze 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów nieopłaconej obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Oba wniesione w niniejszej sprawie środki odwoławcze nie zasługiwały na uwzględnienie. Jednocześnie z uwagi na złożenie wniosku o uzasadnienie wyroku wyłącznie przez obrońcę S. B. Sąd Okręgowy w dalszej części uzasadnienia nie odnosił się do zarzutów i argumentów zawartych w apelacji pochodzącej od obrońcy K. S..

Na wstępie Sąd odwoławczy pragnie zauważyć, iż w jego ocenie Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, a następnie poprawnie ocenił zgromadzony materiał dowodowy. Tok rozumowania oraz wnioski płynące z analizy dowodów zostały szczegółowo przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, które w pełni odpowiadało wymogom procesowym określonym w art. 424 k.p.k. Jednocześnie warto podkreślić, że ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Rejonowy nie kwestionował obrońca S. B..

Jednocześnie nie znalazł uznania Sądu odwoławczego sformułowany przez skarżącego pod adresem wyroku Sądu I instancji zarzut wymierzenia oskarżonemu B. kary rażąco surowej.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż zarzut rażąco niewspółmierności kary można zasadnie podnosić tylko wówczas, gdy kara – jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia – nie uwzględnia w sposób właściwy wszystkich istotnych okoliczności wiążących się z poszczególnymi dyrektywami i wskazówkami jej wymiaru, a inaczej mówiąc, gdy granice swobodnego uznania sędziowskiego, stanowiące ustawową (art. 53 k.k.) zasadę sądowego wymiaru kary, zostały przekroczone i orzeczona kara w odczuciu społecznym jest karą niesprawiedliwą. Sąd Najwyższy poprzez swoje orzecznictwo starał się znaleźć „miarę” dla kryterium „współmierności”. Tak więc w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 listopada 1973 roku (sygn. akt III Kr 254/73, opublikowanym w OSNPG z 1974 r., z. 3-4) Sąd Najwyższy stwierdził, iż „rażąco niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 387 pkt 4 k.p.k. (odpowiadający art. 438 pkt 4 obecnie obowiązującemu k.p.k. – przyp. S.O.) zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można by było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd I instancji a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji rewizyjnej, w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 50 k.k. (obecnie art. 53 k.k. – przyp. S.O.) oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego”.

Rażąco niewspółmierność wymierzonej kary zachodzi zatem wyłącznie wtedy, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych za przypisane przestępstwo nie uwzględnia należyście stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie realizuje

w wystarczającej mierze celu kary w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, z jednoczesnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji wymierzając oskarżonemu karę uwzględnił zaś w należyтым stopniu zarówno okoliczności obciążające jak i łagodzące wskazane w części motywacyjnej zaskarżonego orzeczenia, przez co wymierzona S. B. kara jawi się jako adekwatna do stopnia zawinienia oraz społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu.

Obrońca oskarżonego formułując zarzut apelacyjny skoncentrował się przy tym niemal wyłącznie na fakcie przyznania się przez jego mandanta do popełnienia zarzucanego mu czynu, która to okoliczność nie mogła niwelować nagromadzonych w niniejszej sprawie okoliczności obciążających, wśród których na pierwszy plan wysuwa się przede wszystkim uprzednia i to wielokrotna już karalność oskarżonego za popełnienie przestępstwa. Do chwili obecnej S. B. wchodził 8 – krotnie w konflikt z prawem popełniając przestępstwa różnego rodzaju, w tym również i znaczną ilość takich, którym towarzyszyło użycie przemocy (rozbój, udział w bójce z użyciem niebezpiecznego narzędzia). Podkreślić przy tym należy, iż oskarżony w miejscu zamieszkania uchodzi za osobę agresywną i nadużywającą alkoholu. Używanie przemocy przychodzi zatem oskarżonemu łatwo i nie jest poprzedzone żadną głębszą refleksją, o czym świadczyć może fakt, iż do inkryminowanego zdarzenia doszło zaledwie dzień po wydaniu wobec ww. wyroku skazującego przez Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 22 lipca 2014 roku w sprawie VIII K 735/14 oraz w okresie próby związanym z wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z 22 listopada 2012 roku, VI K 1561/12. Ani uprzednio wydane wobec oskarżonego wyroki skazujące ani ewentualne konsekwencje związane z naruszeniem orzeczonych w nich obowiązków nie były w stanie powstrzymać oskarżonego przed kolejnym naruszeniem przepisów ustawy karnej, co uznać należało za przejaw jego wysokiej demoralizacji a jednocześnie czynnik rzutujący na wymiar kary.

Należy jednocześnie zwrócić uwagę, iż jakkolwiek to K. S. zainicjowała zdarzenie i jako pierwsza zaczęła szarpać i bić pokrzywdzonego, oskarżony nie powstrzymał się przed przyłączeniem do ataku na P. W., aktywnie w nim uczestniczył a do bicia pokrzywdzonego używał kuli ortopedycznej. Oskarżony – podobnie jak i K. S. – nie mieli przy tym jakichkolwiek powodów, aby napadać na pokrzywdzonego, zaś ich agresywną i niczym nieuzasadnioną reakcję potęgował spożyty wcześniej alkohol.

Przypomnieć przy tym należy, iż przypisane oskarżonemu przestępstwo zagrożone jest karą pozbawienia wolności do lat 3. Sąd Okręgowy stoi przy tym na stanowisku, iż miarą surowości kary jest nie tyle jej wysokość, co stopień wykorzystania sankcji karnej wynikającej z przepisu penalizującego dane zachowanie. Wymierzenie kary 10 miesięcy pozbawienia wolności w obliczu wskazanych wyżej granic jak i okoliczności obciążających nie może zaś zostać uznane za niewspółmiernie surowe. W ocenie Sądu odwoławczego uwzględnienie wniosku skarżącego o zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez obniżenie wymierzonej kary do dolnych granic ustawowego zagrożenia powodowałoby, że kara ta nie byłaby karą adekwatną ani do stopnia zawinienia oskarżonego ani też do społecznej szkodliwości jego czynu. Sąd musi bowiem reagować stanowczo na wszelkiego rodzaju ataki na zdrowie i życie innych osób.

Kara, jaką wymierzył oskarżonemu Sąd Rejonowy, jest zatem konieczną reakcją na popełnione przez ww. przestępstwo i ma szansę odnieść wszystkie cele stawiane przed karą kryminalną – począwszy od jej funkcji sprawiedliwej odpłaty za wyrządzone zło, poprzez cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do osoby oskarżonego, aż po jej rolę w zakresie społecznego oddziaływania.

Nie znajdując zatem podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku Sąd odwoławczy utrzymał go w mocy.

W punkcie 2. wyroku Sąd na podstawie § 14 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. J. oraz adw. J. R. (2) kwoty po 516,60 złotych (w tym 23 % VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonym z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

W ostatnim punkcie orzeczenia na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. Sąd zwolnił oskarżonych od obowiązku ponoszenia kosztów procesu oraz nie wymierzył im opłat mając na uwadze iż oskarżeni odbywają bądź będą odbywać kary pozbawienia wolności i nie dysponują środkami pozwalającymi na uiszczenie ww. kosztów.

Anna Judejko Sławomir Olejnik Małgorzata Susmaga